

appetens & procurans Thamar, & postquam voti compos, illius obsequio se vidit obstrictum, ita exarsit odio, ut dicat facer Textus maius fuisse odium amore. Humano in corde maiorem vim habet odium, quàm amor; est enim humanum cor naturà crudele. In horto discipulorum amor dormitavit, & Christum deseruit; odium tamen Judæorum excubias egit, ut illum in vincula conjiceret. In resurrectione amor discipulorum tridua spe fatigatus est, & circa Dominum suscitatum dubitavit; odium verò Judæorum vigilavit ut detraheret, & insectaretur. Est odiū & amor in homine duplex passio efficax; sed odium amore efficacius. Nā odium habet pro fine maleficium, amor beneficium; & natura humana ex innata propensione appetit malefacere. Allatum fuit nuntium Davidi Saulem & Jonatham in bello cecidisse: *Saul & Ionathas filius ejus interierunt.* Si David erat vehementer torquendus cognita morte Jonathæ, quæ ut animam suam diligebat, cur illi tale nuntium affertur? Cum morte Jonathæ simul nuntiata est Davidi Saulis mors: & intellexerunt cūrsores, in pectore Davidis prævalere odium contra Saulem, amorē erga Jonatham; nā in hominibus ex innata propensione ad malum, potentius amorē odium est.

331 Extitit Absalon sævus erga Davidem, erga Amnonem, & Thamar; siquidem offendit patrem necē filii. omnem unicē dili-

gebat; insidiosè vitā spoliavit fratrem; & non consuluit honori Thamar affectæ injuriā, cui poterat satisfieri sine vindicta; quādo enim malum medicabile est, supplicium sine medicamine evadit crudele. Vulnere eò melius censentur curata, quorum minor, vel nulla cicatrix relicta est; prior nobis sollicitudo habenda de honore, quàm de vindicta; qui enim manifestat injuriam se vindicando, potius subit infamiam, quàm sumit vindictam. Dupliciter fuit proditor Absalon, nempe occidendo insidiosè, & invidiam vertendo in vindictam; sed cum proditio agnoscat patrem furorem, & matrem ignaviam, illi pater sævitiam, mater confert caliditatem.

332 Non ferebat Absalon quòd Amnon parenti Davidi acceptissimus, sceptri foret successor: idcirco prætextu violationis Thamar exaturavit lividum odium. Fuit Absalon crudelis & insidiosus, nam ambitio violat omnes leges: verum Amnonis culpa fuit atrocior: siquidem obstrictus injuriam intulit, proindeque Amnon ex ingratitude, Absalon ex invidia: & magis offendit ingratus, quàm invidus: nam invidus offendit ex dolore alieni boni, ingratus aratur bono proprio adversus eum, à quo illud accepit, existens simul debitor ac offensor.

333 Tales prodire duo prædicti filij Davidis electi Regis secundum cor Dei, quando ob sanguinem, exemplum, & nutritionem

nem debuerant optimi evadere; sed deest quandoque obligationis correspondentia debito sanguinis, vel ex defectu naturæ non valentis assequi finem, vel quia animæ nobilitate & generositate sunt impares, non quidem essentia, sed modo operandi: nam operantur juxta dispositionem corporis in quod influunt.

334 Multis hæreditaria fuere parentum trophæa, sed non virtutes; quia nec virtutes, nec vera nobilitas est hæreditas, sed quæ acquiritur, non enim sanguis, sed virtus est, quæ nobilitatem animat. Injuncti Nabucodonosor Asphener præposito Eunuchorum, ut quæreret pueros Hebræos de sanguine regio, ut in aula educati sibi obsequerentur: *Ait Rex Asphener præposito Eunuchorum, ut introduceret de filiis Israel, & de semine regio, & tyrannorum pueros.*

Dan. 1.

Deinde cum facer Textus narret executionem præcepti Regis, *Fuerunt inquit inter eos de filiis Juda Daniel, Ananias, Misael, & Asarias.* Nullam facit mentionē, quòd essent de sanguine regio, ut Rex præceperat. Quia satis videbatur expressisse eorum regiam nobilitatem, expressa probitate: *Proposuit autē Daniel in corde suo, ne polueretur de mensa Regis.* Sicut corpus deficiente anima non manet homo, ita nobilitas cadaver deforme manet, deficiente virtute.

335 In Abrahamo, & non in eius parente cæpit Hebræa familia; quia hæc in viro probò incipit, in vitioso desinit: & quidem vertitur in maximum opprobriū

Peccata
nolentium
sunt illorum
opprobria

Israclitarum descendere ab Abrahamo, eò quòd suis sceleribus tantum degeneraverint à parente eximie virtutis. Scelera enim maiorem pariunt illustribus ignominiam. Inter creatas naturas Angelica nobilissima: id maximū in dæmonibus sustinet opprobrium, quòd à tanta nobilitate in tantam ignominiam deciderint. Nobilitas ipsa sædat degeneres, eandemmet deformantes. A paterna nobilitate degenerarunt filij Davidis, quia à primo parente Adamo hauserunt ingratitude tamquam hæreditariam. Ubi viget ingratitude, abest nobilitas, adest lævum cor, & sanguis vilis; nam si aegritudo corrumpit sanguinem, morbus inter omnes pessimus ingratitude est; & adeò perverfa, ut inviolabile cum crudelitate fœdus inierit, etiam ad puniendum ipsummet ingratum: quia ingratus ingratitude punitur propria.

CAPUT VI.

In ingratitude insolenti reperit supplicium ingratus.

§. PRIMUS.

Clementia Davidis cum Absalone ingrato.

336 **P**udet calamum, scribere insolentias Absalonis: fuit enim tam ingratus propriæ naturæ, ut parentem Davidem, à quo vitam hauserat, vitā spoliare voluerit. Elapsis ali-

Abalonis
scelera.

2. Reg. 14.

quot annis post fratricidiū, quod patrauerat Absalon, sibi habuit persuasum Joab, ex indicijs quæ deprehenderat in Davide, non fore Regi ipsi injucundam aliquam opportunitatem, quæ offerretur ut parceret suo filio; nullum enim crimen est, quod tempus non sepeliat, & clementia non remittat.

Vita immo poralis est prolixior mori.
2. Reg. 14.

337 Usus fuit Joab maturo judicio feminæ Thecutes ad loquendum Davidi, quæ satis disserta, ut dissuaderet Regi mortem Absalonis, sic orsa est: *Omnes morimur, & quasi aquæ dilabimur in terram.* Optima ratio! quasi diceret: si optas, o Rex, Absalonē mortuum, ut ab eo vindictam sumas, permitte eum vivere: nam in hac temporali vita cernitur mors, quæ eò acerbior, quò prolixior. De Lazari amici morte dixit Christus se gaudere: *Lazarus mortuus est, & gaudeo.* Quando verò Lazarum à morte excitavit: *Lazarus crymatus est Jesus.* Lazari morte desierant illius labores, & ideò lætabatur Christus; revocatione ad temporalem vitam, cœperunt iterum molestiæ, & ideò emisit lacrymas. Suscitavit Lazarum non ad vivendum, sed ad moriendum; quia in vita est instrumentū mortis. *Loquar ad Dominum meum* (dicebat Abrahamus) *cum sim pulvis, & cinis.* Difficile satis ad credendum est quod profert Abrahamus: si diceret se è terra & pulvere formatum, rectè haberet: at dicere se jam factum cinerem, est se appellare mortuum, imò cadaver jam destructum, seu in cineres

reductum, cùm Abrahamus adhuc viveret. At disertè & subtiliter locutus fuit; reputabat se mortuum, quia se considerabat vivum; in ipsa vita habebat alligatam mortem; mors enim non est morbi, sed vitæ effectus.

Morbus lethalis vita ipsa

338 Misit Benadab Rex Syria servum, qui interrogaret ab Eliseo, an à gravi morbo, quo afflictabatur, evasurus esset sanus? Respondit Propheta sanandum esse Benadab; quia sibi ostendit Deus Regem ipsam moriturum: *Vade, dic ei, Sanaberis: porrò ostendit mihi Dominus, quia morte morieris.* Quid? vitam illi & sanitatem securam pollicetur, quando Dei revelatione mortem acceperat? Ita: quia mortis abitus, seu recessus est manifestius signum illius adventus: & subita ægrotanti Regi adveniens sanitas satis ostendit appropinquantem mortem. Vita rapidum ac lethale venenum est contra ipsam vitam: non mortem oppetit quis quia ægrotat, sed quia vivit, nam vita ipsa lethalis morbus est.

Eloquentia suadet
2. Reg. 14.
Exod. 4.

339 Compulsus & subactus David rationibus Thecutes (nam loquens disertè suadet) dixit Joab se pepercisse filio suo Absaloni: *Vade ergo, & revoca puerū Absalon.* Non soli Moyfi admodum prudenti mandavit Deus legationem in Ægyptum: illi socium adjunxit Aaronem uberi præditum eloquentia. Rationes expediunt ac reddunt facilia negotia; qui verò hæsitanter ac infacundè illas proponit, reddit difficilia.

Advocatus in aula quavis fiant.

340 Verùm animadvertendum est, qualis detur etiam in principibus subjectio: nam etiam Regis filius debuit in aula habere advocatum, ut à Rege obtineret veniam. Proh misera conditio mortalium! Etiam qui se reputant supremos, dependent, ut tãquam subditi se submittant. In aula per solos patronos comparantur meritorum præmia, ita ut semper desideretur justitia, quando abest patrocinium.

Patrocinium in aula officium.
1. Reg. 15.
Is. 7.

Math. 26.

Joan. 18.

Fregit Jonathas præceptum Saulis jubentis sub pœna capitali, ne quis ederet, & pœnam nõ subijt. Deiquit Achão furatus regulam auream de templo, & capitali supplicio affectus est. Quenam utriusque eventus disparitas? Pro Jonatha intercessit populus: *Dixit que populus ad Saul: Ergo Jonathas morietur?* Achan nullum advocatum, vel patronū habuit. In domo Pontificis Petro exprobratum est, quòd Domini esset discipulus: *Nunquid & tu ex illis es?* Cur non id exprobratum Joanni, cujus favore Petrus domum ingressus fuerat? *Erat notus Pontifici.* Ideò cum eo tamquam domestico familiari dissimulatum est.

Advocatus cujus miser.
Dan. 4.

341 Miserrimus ille debitor qui caret advocato, solvit omnia. Fatale exitium passa est Nabucodonosor arbor illa, quæ trũco suo occupabat omnem terram, & suis ramis usque ad cælum pertinebat. Neque avulsa, neque excisa est ficus illa, quam paterfamilias damnaverat ut sterilem. Non est vulgaris difficultas, quam

alibi jam tetigimus, & hïc nova luce perfundemus. Habuit ficus advocatum: *Domine, dimitte illam.* *Luc. 13.*
Et hoc anno. Nemo pro arbore Nabucodonosoris intercessit.

Favor valet apud Principes etiam caelestes.
Cant. 5.
Cant. 8.

342 Etiam apud caelestes Principes multum valet favor & patrocinium. Quando Sancta anima fuit inventa sola à civitatis custodibus, qui erant Angeli, caelestes Principes, per eosdem fuit percussa, & pallio spoliata. Eidem postea suo jam sponso associatæ obsequentes applauserunt. Si Christus Servator non ferret oppem paralyticum, eumque extraheret de piscina, adhuc sine remedio ibi miser jaceret, qui carebat favore hominis, per quem salutem compararet: *Hominem non habeo.*

Venia ex clementia.
2. Reg. 14.

343 Condonata culpa regretur Absalon Hierosolymam, injuncto tamen decreto, ne appareret coram Rege: *Revertatur in domum suam, & faciem Regis nõ videat.* Remissa ei est culpa, denegato favore: nam venia ex clementia proficitur, favor ex merito. Ægrè ferens Absalon quòd prohibitio ultra biennium duraret, jussit acciri Joab, ut pro eo coram Davide advocatus foret: cùm verò Joab in parendo cunctaretur, Absalon non distulit vindictam, sed jussit confestim incendi campum cum omnibus fructibus, quos habebat Joab prope Hierosolymam. Nam ingratitude insolens nemini parcit: imò jactat se impudenter se offendisse illum, cui plus debet. *Vindicta Principis.*
2. Reg. 14.

Questus fuit Joab tantam sibi illatam

illatam injuriam; & pro compensatione Absalon vindictam arroganter fastus est. Quasi se non reputeret Principem, nisi vindicem ageret. Etiam Davidi in mortis conflictu non excidit è memoria vindicta sumendade Semei, quam proinde commendavit filio suo Salomoni ut clausulam testamentariam: *Noli pati eum esse innoxium.*

344 Principes etiam potentissimi non effugiunt notam, si se gerant vindices: nam ex hoc nomine maximam contrahunt ignominiam: potestas enim quæ expenditur in benefaciendo, suprema est: quæ in nocendo, venenifera: illa reperta est ad conservandum, hæc ad destruendum. In horto abscondit Petrus Malcho auriculam, & increpationem à Christo audit: *Omnes qui acceperint gladium, gladio peribunt.* Quis dignior lethali ensis ictu, quam lux adeo tenebricosa, ut lucem mundi, unigenitum Dei filium tamquam miraculorum patratorum quæreret ad vincula? Promiserat Christus Petro cæli claves unâ cum Ecclesiæ suæ principatu: *Tibi dabo claves regni cælorum.* Et ideo non tulit quod manus potentes ad salvandum, forent potentes ad feriendum.

345 Sanavit statim Christus Malchum, ut manifestaret se Deum, quando Malchus manifestavit se hominem. Ostendit Christus se Deum, benefaciens suo malefactori: ostendit Malchus se hominem, malefaciens suo benefactori. Divinitas Christi parrantis miracula in horto,

ignorata est, cum foret cognita in Calvario: *Verè filius Dei erat is: Math. 27.* Quænam ratio discriminis? In horto exhibuit suam potentiam dejiciendo in terram milites suorum vinculorum ministratos: in Calvario effudit sanguinem pro ipsis tortoribus fauciantibus. *V. 1. Joan. 18.* *V. 2. Joan. 20.* *dimus Dominum, dixerunt Thomæ discipuli. Et Thomas postea Christum appellavit Dominum, & Deum, Dominus meus, & Deus meus.* Si discipuli solum vocant Dominum, cur Thomas appellat Dominum ac Deum? Viderant discipuli Christum inter gloriæ splendores fulgentem, ideo venerantur tamquam hominem: vidit Thomas Christum sauciatum pro hominibus, à quibus vulnera acceperat, ideo agnoscit Deum.

346 Fateretur Absalon vindictam, & statim petit à Joab favore corâ Rege, ut admittatur ad ejus præsentiam: quasi tunc Rex non obliviscatur culpam, recordetur inferendæ mortis: *Obsecro ergo ut videam faciem Regis: quod si memor est iniquitatis meæ, interficiat me.* Petitio erga David, non fuit justa, sed fiducia erga Joab, immodica: cum enim culpa Absalonis foret insidiola proditio, melius tali Principi erat mori quam cum nomine proditoris vivere: extincto enim honore, vita torquetur.

347 Fuit immodica fiducia: nam voluit ut Joab post offensam onem intercessor existeret: sed qui ingratus est ad gratificandum, pudore caret ad petendum. Joab immemor injuriæ Davidi ostendit, quod minus contineat mali

pœna

§. SECUNDUS.

Ingratitudo Absalonis erga parentem suum Davidem.

Ingratitudo Absalonis.

349 Restitutus jam Absalon in pristinam Davidis parentis sui gratiam, apud se statuit parentem scepro & vitâ spoliare: quia ut ingratus favorem odio compendit, & ut ambitiosus proditio nem tot nominibus execrandam aspernatus non est. Cœpit detrahere de parentis sui regimine, queri duram populi subjectionem, quasi compulsus zelo boni publici: ea tamen calliditate, ut colligeret Israelitarum gratiam, plausumque aucuparetur. *Quis me constituet judicem super terram, (aiebat proditor) ut ad me veniant omnes, qui habent negotium, & justè judicem?* His technis & astutijs solent turbare respublicas, qui eorum ditionem affectant, ut in easdem postea exerceant tyrannidem: cum verò populus natura sua sit mobilis, seditiosus, & amans novitatum, facile sibi persuadet regiminis mutationem, numquam enim sibi complacet de fortuna præsentis; alij enim ex mutatione sperant rerum suarum augmentum; alij in opportunitate de suis hostibus sumere vindictam; & penè omnes in aqua turbida aliquid expiscari.

350 Delegit Absalon Achitophalem in rebellionis consiliarium, & prætextu sacrificandi in Hebron secessit à parente suo Davide: nam Israelitæ semper appetierunt virtutibus sua vitia regere.

pœna rigida, quam venia probrofa: siquidem pœna illa finitur vitâ, & venia illa vivit infamiâ, ac vitâ cum infamia mors est cû vita. Et ea facilitate eventus intercessit pro Absalone, ut plus obtinuerit quam volebat: *Osculatusque Rex Absalon.* Et hoc documento docuit Absalonem David, quod Princeps optimus etiam ingratis se debeat exhibere beneficii: nam pro ingratis Deus homo factus est. Item quod oblitus esse debet Princeps injuriarum, ut benefaciat: nam reponere bonum pro accepto malo, Principis est, qui clementia exprimit clementiam Dei.

348 *Maledicimur, & benedicimur:* (dicebat Apostolus de se, & condiscipulis) *persecutionem patimur, & sustinemus: blasphemamur, & obsecramus.* Notatu dignum est quod dicat Paulus se suosque condiscipulos blasphemari. Nam blasphemia scelus est, quod versatur circa Deum, prout blasphemus vel detrahit Deo quod ille habet, vel ponit quod non habet: sive id ore proferat, sive corde & mente concipiat. Quomodo igitur in homines cadebat blasphemia, quæ in solum Deum cadere potest? Dixerat Paulus se & alios Apostolos reponere pro malo bonum: *Maledicimur, & benedicimur;* quæ actio sublimis adeo est, ut videatur solius Dei peculiaris: idcirco pro illam quasi de humanis in Divinos cooplati maledicis obversabantur, non tam ad detractionem, quam ad blasphemiam.

2. Reg. 14.

Beneficere malefactoribus est solus Dei. 1. Cor. 4.

Mori anspensum addecori. 2. Reg. 14.

Re giminis mutatio.

Vindicta amor. 2. Reg. 17.

Vindicta est Principi ignominiosa.

Math. 26.

Potestas non in vindicta. Mat. 10.

Beneficentia Deum declarat.

Beneficia
raro obli-
vis.

re. Erat Achitophel callidus & astutus valde, ardebatque latentio odio in Davidem ob offensionē Uriæ confanguinei sui; cum verò tale odium diu lateret in pectore, erupit in vindictam, admoto igne ambitionis Absalonis, quin proficerent honores, & magistratus, quos à Davide acceperat, ut offensam oblivisceretur. Nam scribebat in cera beneficia, in lapide injurias, & in ære vindictam: nec ingratus magis formidandus, quam cum magis obstrictus. Postquam in spelunca Engaddi David Sauli vitam indulserat, statim abscessit, nec se creditur tutum, nisi in montis cacumine: *David, & viri eius ascenderunt ad tutiora loca.* Nam eo ipso quod contulit beneficium, formidavit ingratitude: erat Saul magis obstrictus: magis igitur vitæ periclitabatur David.

2.Reg. 24.
Consiliarii
sunt oculis
Principis

351 Verum si consiliarii recte vocantur Principis oculi, & hi non intuentur res ut sunt, nisi clari, puri, ac perspicui, cur delegit Absalon consiliarium Achitophel, passione obcecatus contra Davidem? Consilium exigat iudicium maturum, in omnem bonitatem & rectitudinem propensum: erat verò iudicium Achitophelis malignum, & odio turbatum. Delegit tamen Absalon Achitophel: quia Principes optant conformes suis passionibus consiliarios. Volebat Absalon privare sceptro patrem, & Achitophel de Davide vindictam sumere: conformis igitur fuit consiliarius ambitioni Absalonis, ut in-

tentam proditionem moliretur: uterque enim erat ingratus, & uterque insolens.

352 Herodes elegit Scribas & Pontifices Hierosolymis, ut interficeret Christum: Pharaos Magos Ægypti, ut inobediens à Deo rebellaret: Achab falsos prophetas, ut suam nequitiam mandaret executioni. Sunt consiliarii suorum Principum vivæ imagines: Princeps tyrannus eligit consiliarios crudeles, justus pios ac temperatos. Herodes iussit truncari Baptistam, tamquam utilium suorum: cum enim foret Rex pravus, non poterat ipsi arridere consiliarius sanctus, proindeque non qui suaderet utilia, sed placita.

353 Devēnit Absalon ad locum Hebron, & confestim se illi conjunxit populus. Ut sceptro privaret Davidem, pium, strenuum, & virum secundum cor Dei, illudque traderet Principi, de quo ad aptè regendum nullum aliud erat experimentum, nisi fratrem suum occidisse proditione, & contra parentem rebellasse ex ambitione. Est populus monstruosum animal, sibi impar, variū, inconstans, ac semper primum ad omne pessimum: Barabbam in prætorio à morte eripuit, Christum in Calvario morte crudeli affecit. Hac gente fretus & stipatus rebellavit Absalon contra Davidem, ut coronam & vitam spoliaret. Nam ambitio est quedam vitiorum sentina, officina vel prodicionum: nullum scelus est, neque tam deformis, neque tam atrox, quod

Consiliarii
pessimi ad
tantis Re-
gis pravi.
Matth. 2.
Exod. 7.
3 Reg. 22.

Populus
ad malum
pronus.
2.Reg. 18.

Ambitio
ni mala.

quod ab illa non erumpat: in omnia impudenter se projicit, etiam ad inferendam proditionem necesse illi, à quo liberaliter vitam hauserat.

Prodicio
ex ambitione.

Luc. 12.

354 Audierant discipuli à Christo esse in mensa illam proditoris manum, per quam erat suis hostibus tradendus: *Ecce manus tradentis mecum est in mensa.* Cum verò inter se cœpissent querere, quisnam esset proditor ille ingratus, statim suborta est contentio, *Quis eorum videretur esse maior.* Rogo, quomodo cohareat dicere Christum se ab uno ex discipulis vendendum ac prodendum, & omnes disputare, quisnam ex illis ambiat principatum? Fuit (ut arbitror) discursus Apostolorum huiusmodi: Excæcat adeo dominandi ambitio, ut pro obtinendo dominio ambitiosus non vereatur Deum ipsum vendere, & Cruci affigere; quare non abs re fuit excitata contentio de procurante maioritatem in Collegio Apostolico, ut ex tali deprehensa procuratione inferrent architectum prodicionis.

Fraudes
ignorant
ab in-
ventionibus
2.Reg.

355 Inopino, atque imparato Davidi allatum fuit nuntium de Absalonis defectione; cum enim timor ferè semper cum malitia sit conjunctus, viri generosi facilius decipiuntur. Nam fraudes, & astutias, quarum sunt immunes, non intelligunt, quando ab alijs fabricantur, sed quando ipsi patiuntur. Dolore affectus David æquè ob infamiam filij, atque ob propriam offensam, egressus est ab Hierosolymis in montem oli-

varum, ubi ibi opem quæreret, ubi Christus opem ingratis erat alaturus. In itinere audivit Rex imprecationes, quas Semei in ipsum jecit: *Egredere vir sanguinum.* Nam in summa calamitate videntur mala omnia conjurare, & necesse: ideo symbolū laborum catena est, in qua sicut seriatim necuntur anse, ita misero cuique labor alius superveniens catena instat effugitur.

2.Reg. 16.

356 Triticum illud quod Evangelicus agricola seminavit juxta viam, non solum ab hominibus conculcatum, sed etiam ab avibus devoratum est: *Aliud cecidit secus viam, & conculcatum est, & volucres celi comederunt illud.* Quid non satis erat conculcari, sed debuit ulterius devorari? Ita: quia contra bonum omnes armantur; instar pluvie congeminatae ingruunt labores in eum, ac veluti paroxysmi per repetitum febris accessum, multiplex successivum infortunium in illius torturam connectitur. Quando Rebecca architectata est modum, quo Jacob aucuparetur benedictionem, eum induit optimis vestibus Esau: *Vestibus Esau valde bonis, quas apud se domi habebat, induit eum.* Si Isaac spoliavit maiora Esau, quomodo Rebecca vestibus etiā spoliavit? Fuit mysterium; quod ubi fortuna cœpit misero adversari, ita crudeliter privat omnibus ut nec relinquat pallium, quo infelix operiatur: labor unus est gradus alterius, & omnes veluti ut blandiantur fortunæ, certatim augent infortunia.

Infortunia
sunt ac-
cumulata.
Gen. 8.

Gen. 27.

*Patentia
in labori-
bus pru-
dentia est.
2. Reg. 17*

357 Voluit Abisai poenas sumere de Semei audaciter insultate, & non permisit David, intelligens maledicum illum esse Dei instrumentum, cui punienti foret nefas reluctari: *Dimitte eum ut maledicat: Dominus enim precepit ei, ut malediceret David: Et quis est qui audeat dicere: quare sic fecerit?* Obligatio simul & prudentia est æquo animo labores ferre: nam quaecumque mala ex voluntate Dei nobis accidunt: esset verò ingrata rebellio velle de manu illius accipere bopa, & malis ab eadem manu provenientius reluctari: qui mala sustinere didicit, bona mereri novit. Optimus Princeps, qualis David, sustinet, ac dissimulat, & parcat: tyrannus, ut Saul, nec sustinet, nec dissimulat, nec parcat.

*Patentia
delet
crimina.*

358 At si Semei intendit onerare convitij Davidem, cur non vocat adulterum, homicidam, cū appellet Regem intrusum: *Irvasisti regnum?* Quia David adulter & homicida versus est in Davidem pœnitentem: David culpatus novit esse David respiscens. Adulterium & homicidium crimina erant plorata, & crimina esse definunt, quæ plorantur. *Larabo per singulas noctes lectum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.* Regius Davidis lectus non tam erat ornatus margaritis, quàm lacrymis, quæ ibi margaritarum instar renitebant. Hæ delictorum maculas ita dilucrant, ut David videretur non deliquisse. *Omnis (inquit Joannes) qui natus est ex Deo, peccatum non habet. Non vide-*

Psal. 6.

cur coherere hoc axioma cum alio ejusdem Apostoli sic asserentis: *Si dixerimus quòd peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis nō est.* Si omnes ex Deo nati sumus per Baptismum, & omnes ex Deo nati peccatum non habent, quomodo mentiemur, si asseramus nos peccatum non habere? Uterque locus facile conciliabitur aptatus proposito assumpto, scilicet peccare omnes homines: at qui peccaverunt, si nascantur ex Deo per veram pœnitentiam instar Davidis, eorum peccata ita manebunt deleta, ac si numquam peccaverint.

§. TERTIUS.

Ingratitudo reddidit Absalonem magis brutum, quam ipsas beluas.

359 Hierosolymam ingressus est Absalon suo exercitu, & cūm reperiret in palatio decem concubinas patris sui, illis abusus est, consilio Achitophelis, id suadentis ex eo quòd offensa illa Davidis firmaret erga se animas Israelitarum: *Ingrederere ad concubinas patris tui, quas dimisit ad custodendum domum, ut cūm audierit omnis Israel, quòd fœderaveris patrem tuum, roborentur tecum manus eorum.* Fuit consilium astutum, & diabolicum: astutum, quia voluit quòd Absalon violaret honorem patris sui, ut inter se odio perpetuo arderent: diabolicum, quia suasit Principi, ut frangeret legem Dei, & naturæ, ut suasor ipse de Davide

vin-

1. Joan. 1.

*P. s. n. s.
consilium
nocivum.
Luc. 11.*

vindictam sumeret. Peius fuit Achitophelis consilium, quàm Absalonis potestas: nam peius est & nocentius consilium pravam, quàm potens hostis.

360 Avarus ille in Evangelio se ipsum consuluit, & illicò apud se statuit horrea sua destruere: *Quid faciam, quia non habeo quòd congregè fructus meos? & dixit: Hoc faciam. Destrua horrea mea.* Quodnam illi gravius damnum inferre poterant sui hostes intestini, quàm solo æquare domos, in quas reciperet fructus? Hoc igitur sibi ipsi parat inferre avarus? Ita: quia se ipsum obcaxatum passione consuluit. Quando consiliarius passione ducitur ad suadendum, semper deliberatio est damnosior, quàm odium hostis infestissimi: tunc enim cæcum consilium obtenebrat rationem, qua sola hostis superatur.

*Princeps
ductus per
simo consi-
lio pessimo.*

361 Conformavit se Absalon consilio Achitophelis, quia tale consilium Absaloni conforme erat. Absque metu Dei, & gentis pudore executioni mandavit, quod suaserat tum cōsiliarij malitia, tum innata propensio: æquè enim in sylvis, atque in palatijs aluntur monstra ad ubera magnitudinis, & nullæ sævius, ac effrenatius est, quàm Princeps, quem nec pungit conscientia, nec excitat honor, sed pascitur in maioribus delictis, ut suos exaturret appetitus. Achab & Jezabel in palatio Israelis vitalem lucem hauserunt, & nullæ in solitudinibus extiteret belluæ æquè crudeles, atque effrænes.

*Lullantia
de peccato
pessima.*

362 Numquam magis Princeps videtur probitate ac pudore destitutus, quàm cū suam ostentat turpitudinem: nam peccate, fragilitas hominis est; permanere in peccato, miseria peccatoris; at se jactare de peccato, conditio, ac perversitas diabolica. Naturale dominium nulla alia re magis nititur, quàm in eo quòd optimus Princeps reliquos probitate & sapientia excellat: illius purpura sapientia est, illius coronatio, illius splendor temperantia. Ille naturæ Princeps ac dominus, qui virtutibus præditus. Avarum divitem appellavit Evangelista indutum purpurâ, sed non Regem: quia purpura moderatio deerat; illi purpuræ splendor inerat, sed sine corona probitatis: & quidem regalis purpura non est, quam virtutum splendor non ornat.

*V. s. s. s.
en Princeps.*

Luc. 16.

363 Victorem Davidem acclamantes & salutantes puellæ Hierosolymæ, *Percussit* (aiebant) *Saul mille, & David decem milia.* *Numquid iste est Rex universæ terræ?* Regale nomen, quod Davidi indiderunt, Sauli denegarunt, in quo se gessere disertas: erat enim David probus, Saul perversus. Nec Marcus, nec Joannes appellarunt Herodem Regem, quando de turpissimo incestu fuit à Baptista objurgatus: *Dicebat Herodi: Non licet tibi habere uxorem fratris tui.* Splendidum non meretur titulum, qui amisso pudore, violat, sicut Absalon, naturæ leges, & effrænis turpem sequitur vo-

Marc. 6.

Z 3 lup-

luptatem.

*Homici-
dæ oppro-
brium.*

364 Peccato Absalon Deum offendit, parentem injuriâ, clientes scandalo: & certè opprobriū est hominis, nedum filij, videre bestias solo naturæ instinctu attendentes ad conservatiōem suorum consimilium: & ex aduerso quod homo spiritu rationali animatus, proindeque rerum omnium subalternarium dominus, sit hostis infestissimus ipsius hominis. Nec leo invadit leonem, nec tigris tigridem: & Absalon prodicione invasit vitam & honorem sui parentis. Est proditio malum æquè frequens ac periculosum, & quod magis tegitur, eò propinquius est, nec agnoscitur, nisi quando sentitur.

Ingratitudo insolens.

365 Hac infami turpitudine proluit Absalon ad aggrediendum parentem: nam in scedis turpitudinibus solet ad turpissima scelera proludere ingratitude insolens: quod enim quis insolentior, eò ingratiōr. Trajecto jam flumine Jordanis, Absalon iussit Achitophel, ut de toto exercitu seligeret duodecim Hebræorum millia, quibus posset capere imparatum Davidem: nam si per opportunum tempus illi liceret se parare, nec universi Israelis potestas ad illum infringendum sufficeret: *Eligam mihi duodecim millia virorum, & consurgens persequar David. Satis Achitophelē edocuerat experientia, fortunam nasci ex opportunitate; hanc breviter elabi, & nō regredi: illam non comparari ab ijs qui intempestivè cunctantur:*

Occasio non cunctanda.

in bello nihil ea cunctatione dānosus: sicut enim bellum, ut suscipiatur, maturam exigit deliberationem, ita promptitudinem celerem; ut executioni mandetur: in bello enim omnia fortunæ mobilis ductu pendunt ex accidentibus.

366 Placuit Absaloni consilium Achitophelis: cum tamen David à Deo esslagitaverit, ut consilia Achitophelis confunderet, Absalon noluit rem decidere, quin audiret prius Chusai, qui tamquam amicus Davidis sagebat intercipere pravos illius filij conatus. Se ergo Achitopheli opposuit dicens non esse sanum consiliū statim parva manu invadere Davidē, qui imparatus cogitari non debebat utpote peritus & expertus miles: longētius esse quærere hostem universo exercitu jam comparato, & nō exponere periculum victoriam, quā superiores vires pollicebantur; denique vires dividere, imprudentiam esse; tentare fortunam, temeritatem: *Congregetur ad te universus Israel a Dan usque Bersabee, quasi arena maris, & tu eris in medio eorū, & irruemus super eū.* Projiciuntur faciliè in discrimina, qui anhelant ad superiora; qui verò potentia superiora sunt, cautè volunt declinare omnē ruendi periculum.

367 Nondum sententiam suā absolverat Chusai, quando eam probavit, & tamquam potiori acquievit Absalon: *Melius est (inquit) consilium Chusai, Arachite, consilio Achitophel.* Consilia timida

*Consilium bello quoniam insaciendum.**2. Reg. 17.**Consilia timida ap. parentem prudentiora.**2. Reg. 17.*

maior

maiolem videntur redolere prudentiam, quàm fervida: & Principes, quia ambitione flagrant, ad timorem, quàm ad temeritatem proniores sunt: ambitio enim vitium est, & omnibus vitij timor adhæret: Absalon igitur formidare debuerat culpam prodicionis, qua fratrem occiderat, & culpam rebellionis, qua contra parentem rebellaverat. Interfecit Caimus Abelem, & Lamech interfecit Caimum: prisca ac frequens iniquitatis compensatio, perire iisdem pœnis, quibus virtutem insectatur: *Occidi virum in vulnus meum.* Notandum est quod Caimus postquam occidit Abelem, perpetuo semper correptus timore vixerit, sibi persuadēs se à quocumque obvio occidendum: *Omnis qui invenerit me, occidet me.* Non legimus Lamechum, postquam occidit Caimum, timori jugi fuisse obnoxium. Disparitas utriusque eventus (ut opinor) fuit; quia Caimus occidit Abelē ex culpa, Lamech occidit Caimum ex errore: mors Abelis ortum habuit ex malitia Caimi, mors Caimi ex ignorantia Lamechi; conspicuus enim Lamechus Caimum inter sylvas condensas abditum, & putans naturā feram esse illum, qui savitiā ingenij fera erat, emissā sagitta confixit. Igitur non formidet Lamechus culpæ immunis, formidet Caimus culpæ reus. Videt Balthasar manum scribentem in aula regie pariete, & timore ingenti consternatus est. Vidit Jeremias oculatam virgam, quæ

*Timor adhaeret vitij.**Gen. 4. Culpam sibi timor.**Dan. 5.**Item. 1.*

supplicij instrumentum est, & nō timuit. Ratio illius timoris, & hujus securitatis est; quia ille injustus ac sceleratus, hic justus & innocens: timore injusti corripuntur, justus ab omni metu vivit immunus. Absalon formidavit ut injustus, & ideò acquievit consilio, quod tutius arbitratus est: *Congregentur ad me universus Israel.*

§. QUARTUS.

Achitophel, quia ingratus, sibi metipso supplicium fuit.

368 Sistet hic Absalonis historia: & seruetur finem, quod suis consilijs pervenit Achitophel. Adeo agrè tulit suam reprobari sententiam, ut confestim ab Absalone recesserit: homines enim tumidi ita in iudicando sibi complacent, ut velint quod pro decisione habeatur, quidquid iudicant. Hoc sensu doloris se recepit in domum Achitophel, & mœrore ingravescente impatiens necem sibi suspensus intulit: *Suspendio interijt.* Naufragatur iudicium in perversitatum pelago, & suismet fallacijs, seu doloris consilijs puniuntur improbi: nam ædificia quæ fundantur malitiâ, ruunt super ipsos architectos. Suspendus fuit Aman in eodē patibulo, quod extolli jusserat ad suspendendum Mardocheum. Achitophel mansit spoliatus vitâ per consilia, quibus intenderat scepro spoliare Davidem. Consilium pravum in sui caput auctoris

2. Reg. 17. Datis ius, capi nunc dolosi.

Z 4 thoris

thoris recidit. Prædictis accidit quod arachneorum telis, quæ frequenter capiunt ipsos textores. Vendiderunt fratres Josephum, ne adoratum cernerent, & ipsamet venditio illi peperit adorationem. Calumniati sunt Principes Chaldæorum Daniele, ut eum à leonibus viderent laniatum, & ipsi laniandi inciderunt in ipsos leones.

Gen 40.

Dan. 6.

Malitia est morbus lethalis.

369 Ruinam traxit Achitophel ex causa duplici: confidit malitiæ nixus Principis gratiæ; utraque ægritudo lethalis, & ut sic immedicabilis. Primus instructus malitiæ & pollens gratiæ fuit Lucifer, & ex utraque decidit in Erebum. Est malitia lethiferum iudicii venenum in corde genitum, malumque proinde sine medicamine. Principum gratia seu favor est quedam hydrophis, quæ plura recipientes certius necat. Primam cathedram Angelicam recepit Lucifer, & statim voluit Deo æquari: *In celum conscendâ, & similis ero Altissimo.* Nonne mente assequebatur Lucifer nullam creaturam posse æquari Deo? Non latuit hæc perspicua veritas Luciferum: sed cum videret se apud Principem Deum gratiosum, appetijt esse omnia, atque adeo præceps ruit in Erebum, nativum centurionem illum, qui equè pollent apud Principes gratiæ, & flagrant ambitione.

Favor Principis qualiter habendus.

370 Sua omni astuta sapientia oblitus fuit Achitophel tria, quæ omnibus favore apud Principem valentibus observari de-

bent. Oblitus fuit Principis favorem collectum iniquitatibus, tutum non esse: durare minus illum, qui magis anhelat: denique magis esse timendum, quando fuerit maior.

Gratia Principis quando tuta.

Voluit Achitophel pollere gratiæ ex iniquitatibus, & illis ipsis perijt, ob causam duplicem. Prima fuit; quia Principis gratia tuta non est, nisi quando habet pro fundamento Dei gratiam, quæ iniquitate extinguitur. Gratiæ valere Josephus apud Pharaonem, Daniel apud Darium, & Aman apud Assuerum. Fuit tamen discrimen inter eos, quod Josephus & Daniel favorem Principum retinuerunt, Aman amisit & perijt. Ratio discriminis facilis est; nam favor Aman nixus erat se ipso, favor Josephi ac Danielis nitebatur gratiæ Dei; & quando gratia apud Principem fundatur gratiæ apud Deum, ruere nequit; quando fundatur se ipsa, ruinæ proxima & obnoxia est.

Favor Principis brevi durat.

371 Secunda ratio est: quia Principes utuntur perverfis hominibus tanquam instrumentis suæ voluptati, & passioni accommodis: cum autem voluptas, & quæcumque passio brevi evanescat, his abeuntibus, illos abjiciunt; nec est qui perverfis confidat, illos abominatur omnes. Favor enim qui magis anhelat ascensum, minus durat: & ubi pervenit ad culmen, statim declinat: & quidem in extremis gratiæ certa ruina est. Aman ad regium solum aspiravit, & ex illo in infame patibulum decidit. Seianus reperit inter

Eph. 7

inter Romanos necem, quando expectabat imperium. Favor denique eò magis timendus, quò maior est; nam Principis amor instar est illius ignis, qui in regione aeris subortus levem materiam corripit, & quò maior accenditur, citius extinguitur.

Amor & favor Principis brevis ac mutabilis.

371 Non narrantur culpæ, quas patrarunt pincerna, & architrictinus Pharaonis, & narrantur vincula, quæ subierunt. Quando auditur casus illius, qui apud Principem valebat gratiæ, non debent inquiri causæ: nam Principes hodie insectantur duro odio, quem heri blando amore prosequantur. Satis fuit levis querela Esther, ut Assuerus odio haberet Amā, quando in ejus maiori amore fuerat. Et quadam Tiberij suspicio occidit Seianum, quando hic apud illum maiori gratiæ pollebat: & quidem tot sunt exempla, quot gratiosi, seu gratiæ valentes, sed apud eos exempla non valent: nam humana ambitio quando favore valet, nihil aliud meditat, & conatur, quam valere.

Inconstantia & brevis est virtus verum humanarum. Mai. 2. Ezech. 26.

372 Primum inter omnia documentum illis, qui gratiæ pollent, esse debet, nullam in humanis magnitudinem diuturnam esse: siquidem omnis illius vigor, firmitas, ac duratio consistit in inconstantia. Nescios appellavit Christus duos fratres, qui procurabant cathedras in suo regno: *Nescitis quid petatis.* Cur nescij? Quia volebant firmitatem in hoc mundo: *Dic ut sedent.* Describitur Tyro, magna & populosa civitas, ab Ezechielè sub elegantis navis metaphora, &

cum Propheta illi conferat apparatus omnem nauticum, vela, remos, funes, malos, & reliqua necessaria, solam anchoram non tribuit. Cur? Quia in humanis rebus quantumvis magnis & pulchris nulla est firmitas, nulla securitas. Et quidem in Principum favoribus inconstantia maior.

Gratia Principis levis. Gen. 4.

373 Primus favor in mundo, quo quis valet, fuit Abelis apud Deum, & certè in aotuit in fumo sacrificij, qui directus in cælum evolabat. Cur gratia & favor Abelis significatur in fumo? Duplex ex causa. I. Quia in hoc mundo favores sunt instar fumi, ita inconstantes & mobiles, ut quæcumque reffantis fortunæ aurâ evanescant, aut mutentur. II. Quia sunt substantiæ æquæ levis ac tenuis, ut fumus, qui proinde facile abeunt, & rediguntur in nihilum. Achitophel perijt ut fumus, & Abfalon ut infidelis: quia ingratitude insolens se ipsa portat supplicium.

§. QUINTUS.

Supplicium insolentis ingritudinis Abfalonis.

374 Perijt Achitophel violentis manibus suæ malitiæ, & Abfalon suæ ingritudinis insolentia: nam filius qui vexat, & insectatur suum parentem, ab ipsa insolentia punitur. Illi debet amorem & reverentiam, tum ex naturæ vinculo, tum ex Divino præcepto; & utramque violat legem rebellis filius, qui patrem offendit. Interfecit Deus in primævo

Filius erga parentem insolentia punitur insolentia.

etatis flore filium Davidis, quem
 2. Reg. 12. genuerat ex Bersabea: *Percussit
 quoque Dominus parvulum.* Cur Deus
 innocuum occidit filium, & non
 parentem, qui deliquit? Ut disce-
 rent filij vitas parentum proprijs
 anteferre. In dilectissimam matrem
 accepit Joannes virginem, quam
 illi Christus commendaverat in
 Cruce: *Ex illa hora accepit illam
 discipulus in sua.* Et quid postea
 egit Dominus, ubi magnæ Matris
 curam ille suscepit? *Post hæc sciens
 Iesus, quia omnia consummata sunt,
 &c.* Omnia perfectissimè exacta
 reputavit, ubi positam in tuto
 vidit Matrem.

375 Jacob appellavit Ruben
 filium suum exordium sui dolo-
 ris, *Principium doloris mei.* Quid?
 nonne prius Jacob vehementissi-
 mè doluit audità morte Jose-
 phi, & nece quam intulerant filij
 Sichimitis? Nobis videtur Jacob
 dubitandi rationem diluere; his
 verbis: *Ascendisti cubile patris tui.*
 Dolores reliqui versabantur cir-
 ca vitam, fortunam, & familiam:
 dolor hic erat circa honorem, &
 reverentiam parenti debitam: &
 quidem violatio paterni honoris
 per filium Ruben, fuit Jacob præ-
 cipua inter omnes poena, certe
 si non tempore, sensu prior: est
 hujusmodi maximus dolor, qui
 torquet parentes, & culpa, quæ à
 Deo maximè punitur.

376 Voluit Absalon parentem
 suum Davidem honore & vitâ
 privare: nam fractâ Divini & hu-
 mani juris reverentiâ, in omnia
 audet ingratitude insolens: ipsa
 tamen insolentia punivit Absalonem.

nem. Cùm enim uterque ad con-
 flictum exercitus concurreret, ut
 vitæ suæ confuleret Absalon,
 necesse fuit stationem deferere: in
 ipso tamen effugio reperit mor-
 tem, quam fugiebat: infidelitatis
 enim culpa viam aperuit, qua
 duceretur ad supplicium: *Abhe-
 sit caput ejus quercui.* Ignominiosa
 poena, sed merita! Qui enim pa-
 trem suum dedecorat, ipso dede-
 core afficitur.

377 Egressus fuit David Hiero-
 solymam, exutus, imparatus, lac-
 crymis profusus, in via per Semei
 convitijs oppetit: ingressus fuit
 Absalon Hierosolymam potens,
 triumphans, & acclamatus per
 Israelitas: tamen David laesit
 opprobrijs, & fortunâ adversâ,
 victor evasit: Absalon salutaris,
 & acclamatus, ab omnibus victus
 succubuit. Quis commutavit for-
 tunam, & supplicium: si Absalonis
 vires erant longè superiores, &
 David pro adulterio Reum aver-
 sum, ac minacem senserat: Com-
 mutata fortuna est, quia pugna-
 vit justitia pro Davide, quem fili-
 us insolens volebat regno injustè
 spoliare: & nulla maior vis & po-
 testas ad vincendum, quàm quæ
 nititur justitiâ.

378 *Armate* (dicebat Moyses) *Victoria
 comparatur a justitia.*
*ex vobis viros ad pugnam, qui possint
 ultionem Domini expetere de Madia-
 nitis. Mille viri de singulis tribubus
 eligantur ex Israel.* Si Moyses co-
 natur expugnare Madian, re-
 gionem quinque potentissimis
 Regibus gubernatam, strenuis,
 ac veteranis refertam militi-
 bus, cui proinde oppugnandæ
 univer-

universus Israel non sufficit, cur
 ad expugnandam & vincendam,
 tam paucos jubet deligi milites?
 Pro Moysse stabant vires justitiæ,
 pro Madianitis vires belli: *Depo-
 pulati sunt urbem in ultionem stu-
 pri.* Duo viri Simeon & Levi
 everterunt Sichem, urbem civi-
 bus, & opibus potentem. Quid?
 duo viri prævaluerunt contra ci-
 vilitatem universam? Ita: quia pu-
 gnarunt non tam armorum, quàm
 rationis viribus. His David lubegit
 Absalonem, & supplicium
 commutatam est: quia David ex
 amoris immodici passione deli-
 quit, Absalon ex ingratitude: &
 ingratitude semper maior culpa
 est.

379 Reputavit se Absalon
 Regem Israelis, ubi se vidit supe-
 riorem viribus, & certè nulla po-
 tentiæ magnitudo est, quæ possit
 hostem despiciere; nihil enim est
 quod victoriam securam reddat:
 nam cùm belli eventus sit varius
 & incertus, frequenter despectus
 facit hostem audacem, & victo-
 rem. Displicet enim Deo, quod
 adscribantur potestati humanæ,
 quæ pendent à providentia Divi-
 na. Ruit in bellum præceps Ab-
 salon, & in ipso conflictu se ges-
 sit ignavum: qui enim imprudens
 contemnit pericula, facile in pe-
 riculis deficit.

380 Didicisse à parente Da-
 vide cautelam poterat Absalon.
 Cum leonibus & ursis pugnabat
 David, adeo fortis, ut ipsis ma-
 nibus eos laceraret: *illi consurge-
 bant adversum me, & apprehende-
 bant mentum eorum, & suffocabam.*

Et tamen prodians in singulare
 certamen cum gigante, non illi-
 cò pugnaturus cominus iruit in
 eum manibus, sed eminè fundâ
 excussit lapidem, & prostravit.
 Cur modo eminè, & non comi-
 nùs pugnavit, sicut cum belluis?
 Quando illi certamen erat cum
 ursis ac leonibus, postulabat ne-
 cessitas eripiendi prædam ab un-
 guibus, ut cominus pugnaret:
 quando cum gigante, satis erat à
 longe interficere: quando igitur
 non cogit necessitas, prudentia
 est non contemnere hostes, ut vic-
 toriæ comparerentur.

381 Deseruit castra Absalon, *Supplicium
 inflen in
 Absalonis.*
 & tam celerem arripuit fugam
 ut capitis sui crinibus caperetur:
 caput enim leve ac insolens secum
 affert vincula. Monitus Joab pè-
 dentis infeliciter Absalonis su-
 bito ac inopinato eventu, festi-
 nus advolvit, & illius cor trans-
 fixit tribus lanceis crudelibus &
 audacibus: *Tulit ergo tres lanceas
 in manus suas, & infixit eas in corde
 Absalon.* Fuere crudeles, quia vul-
 nerarunt impeditum ad defensionem:
 fuere audaces, quia projectæ
 à clientibus in suam Principem.
 Officialibus militiæ commédave-
 rat David, ut sibi Absalonem ser-
 varent incolumem: *Custodite mihi
 puerum, Absalon: & suo exemplo
 erga Saulem, satis edocuerat sub-
 ditos, quæ reverentia Principi-
 bus haberi debeat: qui enim plus
 observat Principem, plus exhibet
 valoris. Hæc omnia oblitus Joab
 se gessit crudelem, & audacem:
 nam scelus Absalonis exigebat
 supplicium à crudelitate & auda-*

cia profectum. Tentaverat enim crudeliter & audaciter patrem suum scepro, & vitâ spoliare: & certè pietatem paternam violans, omnî pietate indignus est.

382. Clichtes armigeri Joab semivivum Absalonem penitus occiderunt: *Concurrerunt decem juvenes armigeri Joab, & percussentes interfecerunt eum.* Cùm enim ille foret insolens contra propriam naturam, invenit in clientibus insolentiam contra propriam maiestatem. Aminadverto tamen, quo nomine David appellaverit in vita Absalonem, scilicet puerum: *Custodite mihi puerum Absalon;* & quo nominaverit in morte, scilicet filium: *Fili mi Absalon.*

Absalon fili mi. Cur modo in morte filius, si hactenus in vita puer? In vita se gessit pueriliter vanitate & luxu: in morte se gessit fortiter tamquàm miles strenuus bello occumbens, quamvis ex causa pessima: & proprium decus reputabat David patrem esse illius, qui in bello fortiter occuberrit. Christum in Thabore Æternus Pater declaravit Filium suum: *Hic est filius meus.* Cur non in hortu? Quia in Thabore visus est latari mortis sermonibus, quos alacriter inter gloriæ splendoribus admittēbat: *Loquebantur de excessu.* In hortu ex carnis debilitate adeo formidavit mortem, ut fuerit expediens, quòd Angelus è cælo delapsus eum confortaret.

383. Tribus lancearum ictibus sauciatus fuit Absalonis cor ob scelus triplex, scilicet rebellionem in patrem, occisionem Amnonis,

incestum scandalosum concubinarum. Triplici illo scelere naturalem, Divinam, & humanam legem fregerat, & ideo unaquæque lex sua lanceâ Absalonem confixit. Tres lanceas jecit Joab, quia tria corda furabatur Absalon, nempe Regis, ducum, & populi. At cur opus fuit triplici vulnere ad perimendam Absalonis cor, cùm sufficiat unicam ad subigendum cor Dei? *Vaherasti cor meum in uno oclorum tuorum, & in uno vine colli tui.* Quia cor Absalonis multiplex erat, cor Dei simplex: unicum habet Deus cor ex sinceritate: tria videbatur Absalon habere corda ex insidiosa calliditate.

384. Vincus crinibus capitis pependit Absalon, ut aptè sustineret pœnam in ea corporis parte, cui aptare nitentur coronam à parente erectam. Primum Ægypti supplicium fuit versio Nilii fluminis in sanguinem: quia in hoc flumen jubebat Pharao pueros recenter natos projici. De fuit Sedecias fidei & obedientiæ, quam promiserat Nabucodonosori, & statim bello fuit desertus à suis: ut qui infidelitate deliquerat; suorum infidelitate puniretur. Supplicia à Deo nobis inflicta correspondent criminibus.

385. Verùm Joab qui revocaverat Absalonem in Davidis gratiam, est qui illum vitâ spoliavit: Ita: quia ad maius tormentum, interfecto est, qui reconciliator fuerat. Quodam hiltu, seu spiratione Dei dixit Eliphaz ad Joabum,

Mors Absalonis. 2. Reg. 18.

Valorem virtutis in bello gloria patris. Luc. 9.

Simplicitas cordis sancta, duplici a cordis profana.

Cant. 4.

Supplicium culpis ac commensuratum. 2. Reg. 18. Exod. 7.

4. Reg. 25.

Beneficij instrumentum pro supplicio maiori.

bam, se vidisse peccatores interire: *Vidi eos qui operantur iniquitatem, & seminant dolores, & metunt eos, stante Deo perisisse.* Quid? Dei inspiratione experientur scelerati malum mortis, si eadem Deus Adamo impendit bonum vitæ? *Inspira vit in faciem ejus spiraculum vitæ, & factus est homo in animam viventem.* Intendit Deus infligere grave supplicium; & illud gravissimum est, quod ipsius instrumento beneficii infligitur. Expugnationem civitatis Jericho præcepit Deus Josue, & simul injunxit, ut secum afferret tubas, quibus in Jubilæo personerant: *Sume septem buccinas, quibus usus es in Jubilæo.* Quid Jubilæo cum expugnatione? Nonne ad bellum aptiores tubæ militares? Non: quia tubæ quæ indulgentiis inservierant, puniendæ Jericho durius bellum inferre debuerant.

Job 4.

Gen. 2.

Job 6.

Mors Absalonis. 2. Reg. 18.

In capillis quos Absalon plures fecerat in vita, laqueos mortis sensit. Pulchritudo de commendanda. Cant. 6.

forma bonum fragile est &c. 387. *Pulchra ut luna,* dixit Spiritus S. de Sponsa; & illa merito sub pedibus calcaram despexit: *Luna sub pedibus ejus.* Ut pulchritudinis brevitate ostenderet, dixit Job: *Vidi stultum firma radice, & maledixi pulchritudini ejus statim.* Veritus fuit celerrimam illius pulchritudinis extinctionem; & ideo ne maledictio frustranea esset, statim maledixit. Devovenda est pulchritudo Deo, ut magni fiat. Magdalena capilli ad Christi Servatoris pedes sparsi ac projecti fuere instar radiorum lucis ad vitam æternam: & capilli Absalonis mundo dacti, fuere scelerum laquei ad mortem interminam. In capillis perdidit Samson libertatem, & Absalon vitam. At Samson ut strenue generosus, ultus est Dei offensam, & suam: Absalon ut ingratus perijt offendens Deum, & propriam naturam: ille zelavit honorem Divinum supplicio; hic violavit honorem paternum insolentia: *Et qui maledicit patri suo, & matri, extinguetur lucerna ejus in medijs tenebris.*

Apoc. 12.

Job 5.

Pulchritudo de commendanda.

Jud. 16.

Prov. 20.

§. SEXTUS.

Compassio Davidis, & insolentia Joab.

388. Allatum fuit Davidi nuntium de nece Absalonis; & versa est victoria in tristitiam, spolia in luctum, triumphus in dolorē: *Fili mi Absalon, Absalon filimi, quis mihi tribuat (aiebat pius Rex) ut*

Patri amor & letitia. 2. Reg. 18.

ego moriar pro te. At cur plorat David ut filium, quem persecutorem fenserat ut hostem? Quia generosum cor numquam se jactat vindicem, & naturalis amor semper se pium exhibet. Noluerat David ut tantum staret victoria. Quæ languinolenta est, maiorem habet speciem vindictæ, quàm fortitudinis; in ea plus ferocitas, quàm ratio dominatur; & quæ maior vindicta quàm superare hostem? Princeps optimus non debet amare victoriam, quæ nonnisi profuso suorum hostium sanguine comparatur.

389 Proximus neci suæ Dominus Iesus, discipulis suis ait: *Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum.* Vehementer suam optabat mortem, ut hominum repararet vitam; & tamen prodiens in campum cum ipsa morte & tormentis pugnaturus, maxima tristitia affectus: *Tristis est anima mea usque ad mortem.* Si tot desiderijs expetebat mortem, ut sui triumphum causam, cur ad illius conspectum tristatur? Ingentis materia doloris Domino erat fatale Hebræi populi exitium: non placebat victoria tanto suorum hostium sanguine ac detrimento comparata. Cum vero David cordi Dei esset conformis: *Invenit virum secundum cor meum,* dolebat de victoria parta contra Absalonem tanto ejus detrimento: *Servate mihi puerum Absalon.* Extollebat laudibus Pacatus Constantinū Imperatorē, eo quod illi displicerat victoria, quam comparaverat multo suorum hostium

effuso sanguine: *Constantinum tu tantum sanguinis fundere coegisti: cui quia salutē vestram à vobis impetrare nō licuit, plene displicuit ipsa victoria.*

390 Dolorem de morte Absalonis conceptum exprobravit Davidi Joab verbis tam amarulentis & audacibus, ut mansueti Regis cor tamquam lanceæ ictus fauciarent: *Nunc igitur surge, & procede, & alloquens satisfac seruis tuis, jurō enim tibi per Dominū, quod si non exieris, nec unum quidē remansurus sit tecum nocte hac.* Non aliter alloqueteretur filium suum iratus pater, ac fuit allocutus Joab suum Principem, postquam ejus filium interfecit. Superbia audax est, & omnis audacia immoderata: & nota est insolentium calliditas velle, ut culpa vertatur obsequio. Verum David adeo prudens, & mansuetus fuit, ut dissimulato dolore suis ducibus victoriam grataretur: *Surrexit ergo Rex, & sedit in porta.*

391 Debet Princeps optimus suos omnes affectus metiri bono publico, itaut operetur non ex innata propensione, sed ductu æqui regiminis: quia ipse magis suorum, quàm suus est. Postquam Dominus in templo prædicavit omnibus, & curavit multos, secōtulit in domum Petri ad ejus focrum, quæ agrotabat, sanandam: *Et protinus egredientes de synagoga venerunt in domum Simonis.* Plus sollicitudinis impendit Centurio in procuranda sanitate sui famuli: siquidem suam domum egressus quæsit Christum, & sic flagitavit:

Audacia immoderata non est cruciata.
2. Reg. 19.

2. Reg. 19.

Publici boni zelus in Principe.

Marc. 1.

Matth. 8. *gitavit: Puer meus jacet paralyticus.* Si igitur centurio monet, & compellat Dominum pro salute famuli, cur non sic Petrus pro sananda socru? Assumendus erat Petrus in totius Ecclesiæ Principem; ideò incumbens primo loco reliquorum omnium salutem, de peculiari suorum sanitate solùm curat, quando Christus ejus domum ingreditur.

392 Jephthe suam filiam immolavit pro victoria populi. Et pro subditorum bono Princeps suos debet immolare affectus. *Sicut ut ovis ad occisionem ducetur,* (prædixit de Christo Isaias) *& quasi agnus coram tondente se obmutescet.* Cur sicut ovis & sicut agnus, qui omnium pastor est? Quia pastor est, & pastori incumbit se pro ovibus sacrificare, & subire omnia discrimina, quibus oves expositæ sunt, ne pereant. Dignitas personæ intercedit pro sacrificio: sed obligatio principatus in omne discrimen projicit.

393 *Clamavit populus ad Pharaonem alimenta petens, quibus ille respondit: Ite ad Ioseph.* Cur non dicitur clamasse populum ad Regem, sed ad Pharaonem? Non videbatur Rex, qui suis fame enectis non condelebat, sed eos remittebat alendos ab alio: ideò Regis magnificentum nomen tacet S. Pagina. Invasit numerosus, ac potens Philistinorum exercitus Israel. Samuelem defunctum de eventu belli Saul consuluit: Propheta respondit Saulem & ejus filios in bello caesos: hoc responso non detentus Saul cogitat de ag-

grediendo hoste, ad quem petendum totius integræ noctis spatio suis stipatus copijs procedit. Notabilis deliberatio! Audit se in prælio occubiturum, & tendit in hostem ea celeritate, ut non expectet maturinum tempus, ut cautius irruat? Cur se non collocans in tuto, mittit in prælium illud milites? Quia peculiare commodum noluit anteferre communi reipublicæ bono: maluit se exponere periculis, quàm suam vitam tutam reddere. Occubuit Saul tamquàm strenuus, Absalon tamquàm ingratus & insolens: quia bono communi, & propriæ naturæ obligationibus anteposuit ambitionem sceptri: & quidem cælum ac terra unanimiter conspirant, ut insolens ingratitude plectatur.

CAPUT VII.

Ingratitudo Salomonem reddidit cupidum, & idololatram.

§. PRIMUS.

Magnificentia Dei cum Salomone.

394 **C**Revit cum malitia ingratitude, & cū potestate depravata est: sunt enim pauci mortales memores beneficiorum, quæ accipiunt à Deo conferente homini naturam, nobilitatem, mentem, generositatem animæ: & sunt plurimi, qui iisdem armantur beneficijs, ut Deum offendant: qui plura accipiunt, sunt plus ingra-

Magnificentia Dei erga Salomonem.

Victoriam sedat sanguis.

Luc. 22. *Victoria illa lesior quæ non damnosa.*

Matth. 26.

2. Reg. 18.

Pericula subeunda a Principe pro suis.